

ADVIES Nr. 1.706

Zitting van woensdag 25 november 2009

IAO - 99e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2010) - Rapport V (1) -
Hiv/aids en de arbeidswereld

x   x   x

2.412-1

ADVIES Nr. 1.706

Onderwerp: IAO - 99e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie (juni 2010) - Rapport V (1) - Hiv/aids en de arbeidswereld

---

Bij brief van 14 augustus 2009 heeft de heer C. Deneve, directeur-generaal bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, namens de voorzitter van het directiecomité, de heer P.-P. Maeter, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over rapport V (1) van het Internationaal Arbeidsbureau (IAB) over hiv/aids en de arbeidswereld.

Dat rapport is ingeschreven op de agenda van de 99e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2010. Het past in het kader van een proces waartoe de Raad van Bestuur van de IAO in 2007 het initiatief heeft genomen met het oog op de aanneming van een nieuw internationaal instrument ter versterking van de verzameling van praktische richtlijnen van het IAB over hiv/aids. Het rapport is het resultaat van een eerste bespreking tijdens de 98e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2009.

Het rapport bevat met name een ontwerp van aanbeveling, overeenkomstig de resolutie die de Internationale Arbeidsconferentie tijdens haar 98e zitting heeft aangenomen om het vraagstuk van hiv/aids en de arbeidswereld in te schrijven op haar volgende gewone zitting (99e zitting in juni 2010) met het oog op de aanneming van een aanbeveling.

De Raad wordt om advies verzocht ingevolge verdrag nr. 144 betreffende de tripartiete raadplegingsprocedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van de internationale arbeidsnormen.

De bespreking van dat vraagstuk werd toevertrouwd aan de commissie Internationale Arbeidsorganisatie. Op verslag van die commissie heeft de Nationale Arbeidsraad tijdens zijn zitting van 25 november 2009 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 14 augustus 2009 heeft de heer C. Deneve, directeur-generaal bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg, namens de voorzitter van het directiecomité, de heer P.-P. Maeter, het advies van de Nationale Arbeidsraad ingewonnen over rapport V (1) van het Internationaal Arbeidsbureau (IAB) over hiv/aids en de arbeidswereld.

Dat rapport is ingeschreven op de agenda van de 99e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2010. Het past in het kader van een proces waartoe de Raad van Bestuur van de IAO in 2007 het initiatief heeft genomen met het oog op de aanneming van een nieuw internationaal instrument ter versterking van de verzameling van praktische richtlijnen van het IAB over hiv/aids.

Dat initiatief heeft ertoe geleid dat op de 98e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2009 een eerste bespreking werd gewijd aan het vraagstuk van hiv/aids en de arbeidswereld. De Internationale Arbeidsconferentie heeft daarover een resolutie aangenomen om dat vraagstuk opnieuw in te schrijven op haar volgende gewone zitting in juni 2010 (99e zitting) met het oog op de aanneming van een aanbeveling.

Overeenkomstig die resolutie bevat het voorgelegde ontwerp van rapport van het IAB een ontwerp van aanbeveling waarover de Raad zich moet uitspreken. De Raad wordt om advies verzocht ingevolge verdrag nr. 144 betreffende de tripartiete raadplegingsprocedures ter bevordering van de tenuitvoerlegging van de internationale arbeidsnormen.

II. **STANDPUNT VAN DE RAAD**

A. **Algemene beoordeling van het ontwerp van aanbeveling**

De Raad herinnert eraan dat hij een bijdrage heeft kunnen leveren aan de eerste bespreking die tijdens de 98e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie in juni 2009 aan het vraagstuk van hiv/aids en de arbeidswereld werd gewijd.

Hij heeft op 9 juli 2008 namelijk advies nr. 1.648 uitgebracht over rapport IV (1) van het IAB - Hiv/aids en de arbeidswereld. De Nationale Arbeidsraad werd destijds eveneens om advies verzocht ingevolge verdrag nr. 144.

De Raad heeft in dat advies zijn instemming betuigd met het in rapport IV (1) van het IAB geformuleerde voorstel om op het niveau van de IAO een nieuw instrument goed te keuren ter aanvulling van de huidige verzameling van praktische richtlijnen.

Hij heeft eveneens gepleit voor de aanneming van een aanbeveling, wat volgens hem een adequaat instrument is om de leden ertoe aan te zetten een nationaal beleid te voeren met betrekking tot hiv/aids in de arbeidswereld en om bij te dragen aan een nieuw elan en een grotere samenhang in de strijd tegen hiv/aids op wereldschaal.

De Raad verwelkomt bijgevolg de resolutie die tijdens de 98e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie werd aangenomen om een aanbeveling over hiv/aids en de arbeidswereld aan te nemen.

Met grote belangstelling heeft hij ook kennis genomen van het ontwerp van aanbeveling, waaraan hij een grondig onderzoek heeft gewijd en waarover hij over het geheel genomen tevreden is.

De Raad formuleert evenwel een aantal gerichte opmerkingen over de hieronder vermelde punten van het ontwerp van aanbeveling (zie punt B).

B. Gerichte opmerkingen over het ontwerp van aanbeveling

1. Toepassingsgebied van de aanbeveling

Volgens de Raad moet erop toegezien worden dat alle soorten van arbeidsovereenkomsten en alle soorten van overeenkomsten die ermee gelijkgesteld kunnen worden, wel degelijk in het toepassingsgebied van de aanbeveling opgenomen zullen zijn.

Hij vindt dan ook dat in § 2. a) de voorkeur moet worden gegeven aan een ruime formulering, namelijk "*toutes les formes de relation de travail*", in plaats van een opsomming van de geïsoleerde personen (altijd risico op leemten).

2. Discriminatie en bevordering van gelijke kansen en gelijke behandeling

De Raad herinnert eraan dat hij in zijn advies nr. 1.648 de mening was toegegaan dat de niet-discriminerende behandeling van met hiv/aids besmette personen een prioriteit moest blijven. Dat vraagstuk is immers sedert lang een van zijn grote bekommelingen; zo heeft hij in 1995 aanbeveling nr. 10 betreffende de gelijke behandeling van seropositieve werknemers op de werkplek aangenomen.

De Raad heeft in zijn vorige advies het beginsel bevestigd dat al in de genoemde aanbeveling nr. 10 werd geformuleerd, namelijk "... moeten seropositieven die geen pathologische aids-symptomen vertonen, als gewone, arbeidsgeschikte werknemers worden beschouwd en behandeld".

Ook moet worden opgemerkt dat de Raad heeft bijgedragen aan de opstelling van een rechtskader dat de gelijke behandeling van met hiv/aids besmette personen waarborgt.

Zo mag de werkgever krachtens artikel 2 bis van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 38 van 6 december 1983 betreffende de werving en selectie van werknemers, in principe geen onderscheid maken op grond van ziekteverleden. Het toepassingsgebied van die bescherming werd verruimd door een op 10 oktober 2008 gesloten collectieve arbeidsovereenkomst (nr. 95) betreffende de gelijke behandeling gedurende alle fasen van de arbeidsrelatie.

In het licht van het in de aanbeveling nr. 10 geformuleerde beginsel van gelijke behandeling, dat betrekking heeft op de verschillende fasen van de arbeidsverhouding (werving, uitvoering, beëindiging van de arbeidsovereenkomst), vond de Raad ook dat hiv/aids op zich geen reden tot ontslag mag zijn.

De Raad gaat er dan ook volstrekt mee akkoord dat in het ontwerp van aanbeveling de nadruk wordt gelegd op de problematiek van de discriminatie van seropositieven.

Hij deelt meer bepaald de in § 9 van het ontwerp van aanbeveling opgenomen bezorgdheid dat er een internationale regeling moet komen voor het vraagstuk van de juridische bescherming van personen die, hoewel ze met hiv/aids besmet zijn, de ziekte niet ontwikkelen en zich dus niet kunnen beroepen op een discriminatiegrond, zoals bepaald in verdrag nr. 111 betreffende discriminatie (beroep en beroepsuitoefening).

Volgens hem is er voor dat probleem een normatieve aanpak op internationaal vlak nodig. Hij verzoekt België dan ook een initiatief te nemen met het oog op een aanpassing van verdrag nr. 111, om hiv-/aidsbesmetting als een verboden discriminatiegrond in te voeren.

Ten slotte is de Raad het volstrekt eens met de nadruk die in § 14, b) en c) wordt gelegd op de gelijkheid van mannen en vrouwen en op de versterking van de mogelijkheden voor de vrouwen om bij de zaken betrokken te worden.

3. Preventie

De Raad begrijpt dat het IAB opteert voor een zeer breed preventiebeleid en hij kan daarmee instemmen.

Hij vindt evenwel dat, zonder afbreuk te doen aan het feit dat preventie globaal aangepakt moet worden, in § 16. g) een aantal doelgroepen die in het bijzonder besmettingsrisico's lopen en waarvoor een gericht preventiebeleid moet worden gevoerd (bijvoorbeeld gezondheidswerkers of ook personen die tegen betaling seksuele activiteiten verrichten), beter geïdentificeerd moeten worden.

4. Behandeling en tenlasteneming

Volgens de Raad moet dat deel van het ontwerp van aanbeveling gewijzigd worden om punt 22 van de conclusies van de 98e zitting van de Internationale Arbeidsconferentie er ten volle in op te nemen. Dat punt luidt als volgt:

"Les Membres devraient veiller à ce que les interventions en matière de santé sur le lieu de travail soient déterminées en consultation avec les travailleurs et leurs représentants et en liaison avec les services publics de santé. Ils devraient offrir le plus large éventail possible d'interventions pour prévenir et gérer le VIH/sida."

5. Bescherming van de persoonlijke levenssfeer en vertrouwelijkheid

De Raad herinnert eraan dat hij overeenkomstig zijn voornoemde aanbeveling nr. 10 van oordeel is dat het in principe niet gerechtvaardigd is sollicitanten aan een hiv-test te onderwerpen.

Hij gaat dan ook volledig akkoord met § 23 van het ontwerp van aanbeveling, die als volgt luidt: *"Les travailleurs, y compris les demandeurs d'emploi, ne devraient pas être tenus de se soumettre à un test ou toute autre forme de dépistage du VIH."*

Volgens hem moet dat beginsel zeer algemeen worden toegepast, dus ook op werknemers die om economische redenen wensen te migreren. Om elke dubbelzinnigheid te vermijden, stelt de Raad voor dat in § 26 uitdrukkelijk het volgende wordt bepaald: *"Les travailleurs migrants ne devraient pas être soumis à des tests obligatoires de dépistage du VIH/sida dans le cadre des procédures relatives à leur accès au territoire et à l'emploi."*

6. Veiligheid en gezondheid op het werk

Net als in de beschouwingen betreffende het preventiebeleid (zie hierboven punt 3.), vindt de Raad het nuttig dat expliciet wordt verwezen naar de gezondheidswerkers, die in het bijzonder het risico lopen om met hiv/aids besmet te worden. Hij stelt voor dat de woorden "*comme les travailleurs dans le secteur de la santé*" aan het einde van § 28 van het ontwerp van aanbeveling worden toegevoegd.

7. Follow-up

De Raad wijst op het belang van een regelmatige follow-up om na te gaan hoe de lidstaten de aanbeveling uitvoeren en wat de impact ervan is op de uitbreiding van de hiv-/aidsepidemie. Die follow-up is essentieel om, indien nodig, de wereldwijde strijd tegen hiv/aids in de toekomst bij te sturen.

Gelet op de belangrijkheid van die follow-up vindt de Raad dat de werkgevers- en werknemersorganisaties erbij betrokken moeten worden. Hij pleit er bijgevolg voor dat die follow-up zou worden verricht in het tripartiete kader van de verslagen die ingevolge artikel 19 van het statuut van de IAO worden opgesteld, en niet in het kader van de nationale, aan UNAIDS voorgelegde nationale rapporten, zoals in het ontwerp van aanbeveling is voorgesteld.
